

KVINNO SİM

- en utvärdering

Av Ulf Blomdahl och Stig Elofsson



IDROTTSFÖRVALTNINGEN
FORSKNINGEN



Stockholms
universitet

Innehållsförteckning

	Sid.
Inledning	1
Undersökningen	3
Resultat	4
Vilka besöker kvinnosimmet?	4
I vilken utsträckning besöks kvinnosimmet?	4
I vilken utsträckning besöks simhallar och utomhusbad på icke kvinnotid?	5
Hur fysiskt aktiva är kvinnorna utanför kvinnosimmet?	5
Varför besöks kvinnosimmet?	5
Skulle kvinnorna besöka simhallarna om inte kvinnosimmet fanns?	6
Vad är bra med kvinnosimmet?	7
Vad är dåligt med kvinnosimmet?	7
Rekommenderar besökarna kvinnosimmet till andra kvinnor?	8
Avslutning	8
Litteraturförteckning	10
Bilagor	11

Inledning

I stockholms stads idrottspolitiska program står det: ”Målet är att öka befolkningens fysiska aktivitet”¹. Av programmet framgår det också att flickor/kvinnor med en invandrarbakgrund är en prioriterad målgrupp².

I en motion till kommunfullmäktige 1995 skriver Annica Dominius (c) följande: ”Många kvinnor kan och vill inte besöka en simhall samtidigt som män har tillgång till den. Detta kan bero på religion, annan kultur eller något annat. För många kvinnor och flickor med invandrarbakgrund är det inte självklart att lära sig simma, eller att ha haft möjlighet att lära sig simma i tidig ålder”³. Föredragande borgarrådet anför följande med anledning av motionen:⁴ ”Annica Dominius (c) tar i motionen, upp bl.a. invandrarkvinnor och -flickors möjlighet att kunna lära sig simma. Det behovet tillgodoses enligt motionären bäst med vissa tider för enbart kvinnor. Aktiviteterna skulle kunna bestå av simundervisning i olika grupper, vattengymnastik i varierande svårighetsgrader, motionssimning och vattenlek. Aktiviteterna måste kunna ske insynsfritt, någon form av avskärmning måste ordnas. Motionären föreslår att man efter en tid gör en utvärdering och att slutsatserna skulle kunna ligga till grund för en eventuell utvidgning av speciella öppettider för enbart flickor och kvinnor till fler sim- och idrottshallar i Stockholm”.

Borgarrådet formulerar sina egna synpunkter på följande sätt⁵:

”Motionärens syfte att ge kvinnor med religiösa, annan kultur eller andra orsaker möjlighet att kunna få simundervisning och/eller träning i andra aktiviteter med enbart kvinnlig personal är en mycket vällovlig tanke. Jag delar motionärens önskan att underlätta detta. Vid behandlingen i fritidsnämnden fick förvaltningen i uppdrag att hitta en lämplig tid några timmar i veckan. Kravet att göra badet insynsfritt har fritidsförvaltningen i uppdrag att undersöka. Under våren har det i Skärholmsbadet på lördagar mellan kl 8.00 och 10.00 varit extra öppethållande enbart för kvinnliga besökare. Erfarenheterna så här långt är positiva men för att på sikt klara detta extra öppethållande behövs fler besökare. Förslaget att enbart ha kvinnlig personal är dessvärre svårt att uppnå med den låga bemanning som sim- och idrottshallarna har. Givetvis bör man sträva efter att ha så stor del kvinnlig personal som möjligt under den tid enbart kvinnor badar. Erfarenheterna från vårens försöksverksamhet kommer nu att utvärderas och redovisas i fritidsnämnden, då får nämnden också ta ställning till en eventuell fortsättning och/eller utvidgning till andra bad”.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag⁶. Kommunstyrelsen delade borgarrådsberedningens uppfattning och förslog kommunfullmäktige att besluta att ”motion 1995:145 av Annica Dominius (c) är besvarad med vad föredragande borgarrådet anför”⁷. Kommunfullmäktige beslutade i enlighet med kommunstyrelsen förslag⁸. Ledamöter

¹ Stockholms idrottsförvaltning, **Idrottspolitiskt program**, sid.6

² Stockholms idrottsförvaltning, **Idrottspolitiskt program**

³ Centerns fullmäktige-grupp, **Motion av Annica Dominius om öppethållande vissa tider av Skärholmens sim- och idrottshall för enbart kvinnor**. Motionen i dess helhet finns i bilaga 2. Hela ärendet med anledning av denna motion redovisas i denna utvärdering som bilaga 2.

⁴ Stockholms stad, Utlåtande 1996:223, **Öppethållande av Skärholmens sim- och idrottshall**.

⁵ Stockholms stad, Utlåtande 1996:223, **Öppethållande av Skärholmens sim- och idrottshall**.

⁶ Stockholms stad, Utlåtande 1996:223, **Öppethållande av Skärholmens sim- och idrottshall**.

⁷ Stockholms stad, Utlåtande 1996:223, **Öppethållande av Skärholmens sim- och idrottshall**.

⁸ Kommunfullmäktige, **Motion om öppethållandetider av Skärholmens sim- och idrottshall enbart för kvinnor**. § 35 vid kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 2 december 1996.

från M, C och Fp reserverade sig mot beslut och föreslog att bifalla motionen samt avvakta med beslut till en eventuell fortsättning och/eller utvidgning till andra bad till efter vårens försöksverksamhet⁹.

Fritidsnämnden beslöt i samband med sitt remissyttrande över motionen ”att ge förvaltningen i uppdrag att om möjligt hitta en tid i veckan i Skärholmens simhall då endast kvinnor får bada”¹⁰.

I Skärholmens sim- och idrottshall startades ett kvinno­sim 1996 och 1997 på­börjades ett kvinno­sim i Tensta sim- och idrottshall. Kvinno­simmet har sedan starten i slutet av 1990-talet erbjudits i huvudsak en gång i veckan på båda simhallarna.

I ett tjänsteutlåtande 1998 kommenteras det nystartade kvinno­simmet i Tensta på följande sätt: ”Anläggningen har under 1997 startat upp särskilt ”kvinno­sim” vilket i synnerhet riktar sig till den stora mängd invandrarkvinnor som finns inom badets upptagningsområde. Kvinno­simmet har blivit en stor succé och tiderna för detta har utökats ytterligare under vårterminen 1998. Trycket att komma in på dessa avsatta kvinnotider har varit mycket stort och verksamheten syftar inte minst till att gynna folkhälsan och stärka simkunnigheten i denna befolkningsgrupp”¹¹.

Tensta simhall har under 2009-2011 varit öppen enbart för kvinnor på onsdagar mellan 13 00-18 00¹². I Skärholmen har kvinno­simmet under de senaste åren varit öppet på lördagar mellan 08 30-10 00. I Tensta ingår följande delar i kvinno­simmet: simhallen, vattengympa och simskola. Skärholmens kvinno­sim består av en simhall, simskola och gym. Det är enbart kvinnlig personal som arbetar med kvinno­simmet¹³.

I verksamhetsplanen för 2010 står det att ”Kvinno­simmet och motionsgrupper för kvinnor ska utvärderas”¹⁴

Målet med den här utvärderingen är att undersöka följande frågor:

- Är det fysiskt inaktiva kvinnor som besöker kvinno­simmet?
- Varför besöks kvinno­simmet?
- Skulle besökarna på kvinno­simmet gå till simhallarna om det inte fanns kvinnotider?
- Hur stor är simkunnigheten bland de kvinnor som besöker kvinno­simmet?

⁹ Se bilaga 2 i denna utvärdering.

¹⁰ Stockholms fritidsnämnd, **Yttrande över motionen 1995/145 av Annica Dominius (c) om öppethållandeti­der av Skärholmens sim- och idrottshall för enbart kvinnor.** (§ 15)

¹¹ Stockholms kultur- och idrottsförvaltning, **Sänkt engångstaxa i Tensta simhall**, sid. 3. Tjänsteutlåtande 1998-05-25.

¹² Kvinno­simmet i Tensta är delat i två pass för att så många kvinnor som möjligt ska kunna delta. På passet som är från 1300-1500 är åldersgränsen 14 år (från 2011 13 år). De kvinnor som kommer denna tid går på vatten­gympan. På passet som är mellan 1530-1730 är åldersgränsen 7 år.

¹³ Manlig personal tjänstgör däremot i kassan.

¹⁴ Idrottsnämnden, **Verksamhetsplan idrottsnämnden**, 13.

Undersökningen

Under 2009 fattade förvaltningen beslut om att utvärdera vissa delar av de tider som finns enbart för kvinnor i Tensta sim- och idrottshall och Skärholmens sim- och idrottshall.

En undersökning har genomförts våren 2009 och en på hösten 2010. Vid båda tillfällena har kvinnliga undersökningsledare varit på plats och ”intervjuat” de kvinnor som varit på de speciella kvinnotiderna¹⁵.

Undersökningen har genomförts på kvinnotiderna, dvs. i Tensta onsdagar kl. 13 00-18 00 och i Skärholmen lördagar mellan kl. 08 00-10 00. Under 2009 var vi i Skärholmen två lördagar och 2010 tre lördagar. I Tensta genomfördes studien 2009 under två onsdagar och 2010 under tre onsdagar¹⁶.

De yngsta som har blivit intervjuade/fyllt i enkäten går i mellanstadiet och de äldsta tillhör åldersgruppen 70 år och äldre.

I tabell 1 presenteras undersökningsgruppen.

Tabell 1. Antalet kvinnor som ingår i undersökningen av kvinnosimmet.

	Totalt	Tensta	Skärholmen
2009	178	128	53
2010	204	149	55

I Tensta har 277 kvinnor och i Skärholmen har 108 kvinnor besvarat enkäten. Det är mycket få (mindre än 10) av kvinnorna på kvinnosimmet som inte har velat besvara vår enkät¹⁷.

¹⁵ I en del fall har kvinnorna själva fyllt i enkäterna och i en del andra fall har våra undersökningsledare intervjuat kvinnorna med hjälp av enkäten. Huvuddelen av intervjuerna har genomförts av Sabaheta Smajlovic.

¹⁶ Några uppgifter om hur många kvinnor som i genomsnitt har besökt kvinnotiderna finns inte. Vi kan bara konstatera att det var väldigt många besökare på kvinnotiderna i Tensta och många i Skärholmen.

¹⁷ Antalet kvinnor som inte velat delta i studien är under 10.

Resultat

Vilka besöker kvinnosimmet?

Vilka kvinnor besöker kvinnosimmen i Tensta och Skärholmen? I tabell 2 visas åldersfördelningen bland de besökande kvinnorna.

Tabell 2. Andelen (%) kvinnor i olika åldrar i undersökningen i kvinnosimmet.

	Totalt		Tensta		Skärholmen	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Går i mellanstadiet	9	15	13	20	0	2
13-15 år	11	21	14	27	6	4
16-19 år	4	10	6	8	0	16
20-29 år	15	6	14	4	15	13
30-39 år	21	21	16	24	35	13
40-49 år	22	13	22	7	21	27
50-59 år	16	10	14	7	23	18
60-69 år	1	3	2	2	0	4
70 år eller äldre	1	2	1	1	0	4

20% av kvinnorna är 15 år eller yngre år 2009 och 2010 är motsvarande siffra 36%. Det är speciellt i Tensta många flickor under 16 år besöker kvinnosimmet¹⁸. Få av de besökande kvinnorna är över 60 år. I den fortsatta texten kommer vi att i huvudsak redovisa resultaten när det gäller besökare 16 år och äldre. En av orsakerna till detta är att kvinnosimmet i huvudsak är till för vuxna kvinnor.

90% av kvinnorna som går på kvinnosimmet är bosatta i Stockholms stad¹⁹. **Över 85% av de som är 16 år och äldre och som går på kvinnotiderna är födda utomlands²⁰**. Omkring 95% av de som är över 15 år och som går på kvinnotiderna och är utomlandsfödda är födda utanför Europa. De flesta av kvinnorna går till kvinnosimmet tillsammans med en kompis²¹.

73% av kvinnorna över 15 år kan inte simma 200 meter bröstsim 2009²². Motsvarande siffra 2010 är 64%. En tredjedel av flickorna under 16 år kan inte simma 2010.

I vilken utsträckning besöks kvinnosimmet?

Vi ser att omkring 55% av kvinnorna har varit på kvinnosimmet mer än 10 gånger både under 2009 och 2010²³. 7% av de besökande kvinnorna 2009 och 18% 2010 gjorde sitt första besök när vi genomförde undersökningen.

¹⁸ En del av undersökningen genomfördes i Tensta under höstlovet.

¹⁹ Se tabell 1 i bilagan.

²⁰ Se tabell 3 i bilagan.

²¹ Se tabell 4 i bilagan.

²² Se tabell 24 i bilagan.

²³ Se tabellerna 5 och 6 i bilagan.

I vilken utsträckning besöks simhallar och utomhusbad på icke kvinnotid?

Kvinnotiderna i Skärholmen och Tensta infördes av bland annat det skälet att kvinnor med en annan kultur/religion än den som finns i Sverige inte vill/får idrotta/motionera/bada tillsammans med män. I tabell 3 visas i vilken grad kvinnorna inte besökte bland annat en simhall när det inte varit kvinnotid²⁴.

Tabell 3. Andelen (%) kvinnor från 16 år som **inte** har badat i simhall, utomhusbad och hav/insjö.

	Simhall Ej kvinnotid	Utomhusbad (bassäng)	Havet/insjö
2009 ²⁵	90	93	77
2010	68	82	64

Vi ser att 90 respektive 68% av kvinnorna inte har besökt någon simhall utanför kvinnotid²⁶. Omkring 85% av de över 15 år som besökt kvinnosimmet har inte varit på något utomhusbad. Ungefär 70% av de över 15 år som besökt kvinnosimmet har inte badat i havet eller i någon insjö.

Hur fysiskt aktiva är kvinnorna utanför kvinnosimmet?

Den här undersökningen visar att få av kvinnorna som besöker kvinnosimmet är aktiva i en idrottsförening, går på gym, aerobics, spinning, gruppträning eller danskurs²⁷. Det är också få av dem som har motionerat på egen hand. Jämför vi kvinnosimmets besökare i åldern 30-59 år med Stockholmskvinnor i samma åldersgrupper finner vi att besökarna på kvinnosimmet är fysiskt aktiva i mindre grad.

Varför besöks kvinnosimmet?

Vad är orsakerna till att kvinnor besöker kvinnosimmet? I tabellerna 4 och 5 presenterar vi kvinnornas svar²⁸.

Tabell 4. Varför går du på kvinnosimmet? (Öppen fråga²⁹). Kvinnor 16 år och äldre. Tensta 2010.

	%
Får ej bada med män enligt min religion/Koranen	99
Bra/skönt/avslappnat/fritt/lugnt med bara kvinnor	49
För hälsans skull/för att må bra	40
Vill ha kul/roligt	26

²⁴ Se också tabellerna 8, 9 och 10 i bilagan.

²⁵ I studien våren 2009 är frågan ställd om 2008 när det gäller utomhusbad och havet/insjö.

²⁶ I vilken utsträckning män har varit med vid badet eller i vilken kvinnorna har badat påklädda saknar vi kunskap om

²⁷ Se tabellerna 13 och 14 i bilagan.

²⁸ Se också tabell 15 i bilagan. Kvinnornas svar 2009 är likartade med de 2010.

²⁹ Vi har själva delat in kvinnornas svar i kategorier.

Tabell 5. Varför går du på kvinnosimmet? (Öppen fråga). Kvinnor 16 år och äldre. Skärholmen 2010.

	%
Får ej bada med män enligt min religion/Koranen	89
Bra/skönt/avslappnat/fritt /lugnt med bara kvinnor	40
För hälsans skull/för att må bra	10
Vill ha kul/roligt	25

Vi ser att de huvudsakliga orsakerna till att kvinnorna besöker kvinnosimmet är religiösa/kulturella. Många av de kvinnor vi intervjuade hänvisade i sina svar till Koranens skrivningar. Ett annat viktigt skäl är att många av kvinnorna tycker det är skönt och fritt att bara vara tillsammans med kvinnor.

Skulle kvinnorna besöka simhallarna om inte kvinnosimmet fanns?

Vi har också frågat kvinnorna om de skulle besöka simhallen om inte kvinnosimmet fanns. 89% av kvinnorna (>15 år) i Tensta och 88% av kvinnorna i Skärholmen 2009 svarar att de inte skulle besöka simhallen om inte kvinnosimmet fanns. Motsvarande siffror 2010 är 84% respektive 75%³⁰.

Vilka argument anger då kvinnorna till att de inte skulle besöka simhallarna på andra tider än kvinnosimtiderna³¹. I tabellerna 6 och 7 får vi svar på frågan.

Tabell 6. Skulle du gå till simhallen om inte kvinnosimmet fanns? Om nej, varför. (Öppen fråga). Kvinnor 16 år och äldre. (i % av de kvinnor som svarar nej på frågan). 2009.

	%
Av religiösa skäl (t.ex. Koranen tillåter inte det)	88
Trivs inte att bada med män/obekvämt med män/ofri med män	21
Av kulturella/traditionella skäl	17

Tabell 7. Skulle du gå till simhallen om inte kvinnosimmet fanns? Om nej, varför. (Öppen fråga). Kvinnor 16 år och äldre. (i % av de kvinnor som svarar nej på frågan). 2010.

	%
Av religiösa skäl (t.ex. Koranen tillåter inte det)	87
Trivs inte att bada med män/obekvämt med män/ofri med män	23
Av kulturella/traditionella skäl	5

Kvinnornas svar är entydiga. **Orsaken till att de inte skulle besöka simhallarna om inte kvinnosimmet fanns är religiösa.** En annan viktigt orsak är det de inte trivs/ känner sig ofria att bada med män.

³⁰ Se tabellerna 16 och 17 i bilagan.

³¹ Se också tabellerna 18 och 19 i bilagan.

Vi har också frågat de kvinnor som inte besökt någon annan simhall 2010 än de med kvinnotider var orsaken till detta är³². De flesta svarar religiösa skäl och jag trivs bättre/känner mig mer bekväm med bara kvinnor.

Vad är bra med kvinnosimmet?

I tabellerna 8 och 9 visas vad kvinnorna tycker är bra med kvinnosimmet³³.

Tabell 8. Vad tycker du är bra med kvinnosimmet? (Öppen fråga).
Kvinnor 16 år och äldre. Tensta. 2010.

	%
Att det bara är för kvinnor	63
För att jag mår bra/ha kul/kan koppla av	61
För att olika kvinnor (i olika åldrar) (socialt och när det gäller religion) kan träffas	55
För att jag kan träna/ta hand om kroppen/få bättre hälsa	39

Tabell 9. Vad tycker du är bra med kvinnosimmet? (Öppen fråga).
Kvinnor 16 år och äldre. Skärholmen. 2010.

	%
För att jag mår bra/ha kul/kan koppla av	79
Att det bara är för kvinnor	52
För att olika kvinnor (i olika åldrar) (socialt och när det gäller religion) kan träffas	40
För att jag kan träna/ta hand om kroppen/få bättre hälsa	12

Det kvinnor tycker är bra med kvinnosimmet är dels att det bara är för kvinnor, dels att de där kan må bra/ha kul/koppla av.

Vad är dåligt med kvinnosimmet?

Vad tycker då kvinnorna är dåligt med kvinnosimmen i Tensta respektive Skärholmen? I tabellerna 10 och 11 visar vi det³⁴.

Tabell 10. Vad tycker du är dåligt med kvinnosimmet? (Öppen fråga).
Kvinnor 16 år och äldre. Tensta. 2010.

	%
För få gånger i veckan (för lite helgöppet/andra simhallar borde ha)	59
Trångt i simhallen/för många besökare	39
För kort tid varje gång	21
För dålig ordning i bassängen	21
För dålig ordning vid insläpp (den starke vinner)	20

³² Frågan ställdes inte 2009.

³³ Se också tabellerna 20 och 21 i bilagan

³⁴ Se också tabellerna 22 och 23 i bilagan

Tabell 11. Vad tycker du är dåligt med kvinnosimmet? (Öppen fråga).
Kvinnor 16 år och äldre. Skärholmen. 2010.

	%
För kort tid varje gång	54
För få gånger i veckan (för lite helgöppet/andra simhallar borde ha)	46
Tidig lördagstid dålig	10

Kvinnorna i Tensta tycker att det är för få gånger i veckan, att det är för trångt i simhallen och att det är för kort tid varje gång.

I Skärholmen tycker kvinnorna att det som är dåligt med kvinnosimmet är att det är för kort tid varje gång och att det är för få gånger i veckan.

Rekommenderar besökarna kvinnosimmet till andra kvinnor?

Liksom i andra kundundersökningar har vi frågat besökarna på kvinnosimmet i vilken utsträckning de vill rekommendera kvinnosimmet till andra kvinnor. Besökarna har kunnat markera sina svar på en skala från 1 till 100.

I idrottsförvaltningens ordinarie kundundersökningar är medelvärdet 71 när det gäller att rekommendera ett besök i simhallen till en annan person³⁵.

Medelvärdet bland kvinnosimmets besökare är 82 när det gäller att rekommendera kvinnosimmet till en annan kvinna³⁶. I Tensta är medelvärdet 87 och i Skärholmen 75.

Medelvärdet 87 i Tensta är det högsta vi har noterat i någon av våra kundundersökningar.

Avslutning

Idrottsförvaltningen har som mål att öka hela befolkningens fysiska aktivitet³⁷. Flickor/ kvinnor med en invandrarbakgrund är en prioriterad målgrupp när det gäller idrott och motion.³⁸

I en motion till fullmäktige 1995 skriver Annica Dominus (c) följande: ”Många kvinnor kan och vill inte besöka en simhall samtidigt som män har tillgång till den. Detta kan bero på religion, annan kultur eller något annat. För många kvinnor och flickor med invandrarbakgrund är det inte självklart att lära sig simma, eller att ha haft möjlighet att lära sig simma i tidig ålder³⁹. Idrottsförvaltningens praktiska svar på motionen var att starta kvinnosim i Skärholmens sim- och idrottshall 1996 och Tensta sim- och idrottshall 1997. Idrottsförvaltningen fattade 2009 beslut om att utvärdera kvinnosimmet.

³⁵ Se Öhman/Blomdahl, **Betyg på servicen i de enskilda sim- och idrottshallarna 2010**.

³⁶ Se tabellerna 25 och 26 i bilagan.

³⁷ Stockholms idrottsförvaltning, **Idrottspolitiskt program**, sid.6.

³⁸ Stockholms idrottsförvaltning, **Idrottspolitiskt program**, sid.6.

³⁹ Centerns fullmäktige-grupp, **Motion av Annica Dominus om öppethållande vissa tider av Skärholmens sim- och idrottshall för enbart kvinnor**

178 kvinnor har intervjuats 2009 och 204 kvinnor 2010. Omkring 30% av de som besöker kvinnosimmet är under 16 år. Den här utvärderingen koncentreras på de kvinnor som fyllt 16 år.

90% av kvinnorna som går på kvinnosimmet är bosatta i Stockholms stad⁴⁰. Över 85% av de som är 16 år och äldre och som går på kvinnotiderna är födda utomlands⁴¹. Omkring 95% av de som är över 15 år och som går på kvinnotiderna och är utomlandsfödda är födda utanför Europa.

73% av kvinnorna över 15 år kan inte simma 200 meter bröstsim 2009⁴². Motsvarande siffra 2010 är 64%. En tredjedel av flickorna under 16 år kan inte simma 2010.

Få av kvinnosimmets besökare har varit i någon simhall på icke kvinnotid. Det är också en liten del av kvinnorna som har badat i någon utomhusbassäng eller i havet/insjö.

Kvinnosimmets vuxenbesökare är mindre fysiskt aktiva totalt än Stockholmskvinnor i jämförande ålder.

Kvinnorna besöker kvinnosimmet i första hand för att de inte får bada med män enligt religionen/Koranen. Få av kvinnorna skulle besöka en simhall om inte kvinnosimmet fanns. Huvudskälet till detta enligt kvinnorna är religiösa. (Koranen tillåter inte att jag badar med män) och ”jag trivs bättre/känner mig mer bekväm med kvinnor”.

Det som är bra med kvinnosimmet enligt kvinnorna är att ”det bara är för kvinnor” att ”jag mår bra/kan koppla av där”.

Det som är dåligt med kvinnosimmet är att det är för kort tid varje gång och för få gånger i veckan.

En mycket stor del av de kvinnor som besöker kvinnosimmet skulle rekommendera kvinnosimmet till en annan kvinna.

⁴⁰ Se tabell 1 i bilagan.

⁴¹ Se tabell 3 i bilagan.

⁴² Se tabell 24 i bilagan.

Litteraturförteckning

Blomdahl/Elofsson, **Hur många motionerar/idrottare för lite och vilka är dom? 2007**, Forskningsenheten vid idrottsförvaltningen och institutionen för socialt arbete vid Stockholms universitet

Blomdahl/Elofsson, **Idrott och motion bland ungdomar i särskolan**, 2011, Forskningsenheten vid idrottsförvaltningen och institutionen för socialt arbete vid Stockholms universitet

Centerns fullmäktige-grupp, **Motion av Annica Dominius (c) om öppethållande vissa tider av Skärholmens sim- och idrottshall enbart för kvinnor**, 16 oktober 1995

Stockholms idrottsförvaltning, **Idrottspolitiskt program**, 2006.

Svenska Dagbladet, **Simma lugnt – utan män i badhuset**, 18/1 1998

Fritid Stockholm, **Verksamhetsberättelse 1996**.

Kultur- och idrottsförvaltningen, **Verksamhetsberättelse 1997**, Stockholms stad.

Kultur- och idrottsförvaltningen, **Verksamhetsberättelse 1998**, Stockholms stad.

Idrottsnämnden, **Verksamhetsplan för idrottsnämnden 2010**, Stockholms stad.

Stockholms stad, kommunfullmäktige, **Motion om öppettider av Skärholmens sim- och idrottshall för enbart kvinnor**, protokoll 16/12 1996 §35.

Stockholms stad, **Öppethållandetider av Skärholmens sim- och idrottshall för enbart kvinnor**. Utlåtande 1996:223. (Dnr 982/95)

Stockholms kultur- och idrottsförvaltning, **Sänkt engångstaxa i Tensta simhall**, Tjänsteutlåtande 1998-05-25.

Bilaga 1. Resultat

Tabell 1. I vilken stadsdel/kommun bor kvinnorna som besöker kvinnosimmets?
%.

	Totalt		Tensta		Skärholmen	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Stockholms stad, innerstad	2	6	1	3	6	13
Stockholms stad, söderort	19	19	2	2	58	65
Stockholms stad, västerort/norrort	68	67	94	90	4	4
Annan kommun i Stockholms län	11	8	2	5	33	18

Tabell 2. Andelen (%) kvinnor som är födda utomlands bland kvinnosimmets besökare.

	Totalt		Tensta		Skärholmen	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Ja	79	58	74	52	90	75

Tabell 3. Andelen kvinnor från 16 år som är födda utomlands bland kvinnosimmets besökare.

	Totalt		Tensta		Skärholmen	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Ja	93	79	91	80	96	77

Tabell 4. Tillsammans med vilka går kvinnorna till kvinnosimmets? %.

	Totalt		Tensta		Skärholmen	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Jag går ensam	19	20	19	13	19	38
Jag går tillsammans med kompisar	53	55	57	62	42	38
Jag går tillsammans med någon släkting	34	21	36	22	31	20
Jag går tillsammans med någon annan	5	4	4	4	6	4

Tabell 5. Andelen (%) som besökt kvinnosimmets. (räkna med den här gången)

	1 gång	2 gånger	3-4 gånger	5-10 gånger	Mer än 10 gånger
2009	6	10	13	17	54
2010	13	4	10	8	65

Tabell 6. Andelen (%) som besökt kvinnosimmet. (räkna med den här gången
Kvinnor från 16 år.

	1 gång	2 gång	3-4 gång	5-10 gång	Mer än 10 gång
2009	7	10	12	18	54
2010	18	2	12	6	61

Tabell 7. Hur många gånger har du varit i någon simhall? %.
(OBS räkna inte de gånger du varit på kvinnosimmet OBS)

	Ingen gång	1 gång	2-5 gång	6-10 gång	11-20 gång	Mer än 20 gånger
2009	89	1	6	2	2	1
2010	59	6	10	8	7	11

Tabell 8. Hur många gånger har du varit i någon simhall? %.
(OBS räkna inte de gånger du varit på kvinnosimmet OBS)
Kvinnor från 16 år.

	Ingen gång	1 gång	2-5 gång	6-10 gång	11-20 gång	Mer än 20 gång
2009	90	1	5	2	3	0
2010	68	6	9	6	4	6

Tabell 9. Andelen (%) kvinnor som har badat.

	Ingen gång	1 gång	2-5 gång	6-10 gång	11-20 gång	Mer än 20 gånger
Badat på något utomhusbad (bassäng)						
2008 ⁴³	90	1	5	0	3	1
2010	70	7	10	6	2	6
Badat i havet eller i någon insjö						
2008	76	3	10	3	2	7
2010	52	7	14	6	2	19

⁴³ Studien genomfördes våren 2009

Tabell 10. Andelen (%) som har badat. Kvinnor från 16 år.

	Ingen gång	1 gång	2-5 gånger	6-10 gånger	11-20 gånger	Mer än 20 gånger
Badat på något utomhusbad (bassäng)						
2008	93	0	3	0	2	2
2010	82	5	6	2	2	5
Badat i havet eller i någon insjö						
2008	77	2	8	3	2	7
2010	64	3	10	5	2	16

Tabell 11. Andelen (%) kvinnor från 16 år som inte skulle besöka simhallen om inte kvinno simmet fanns.

	Totalt		Tensta		Skärholmen	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Nej	89	80	89	84	88	75

Tabell 12. Hur stor andel (%) av dem som säger att de inte skulle besöka en simhall om inte kvinno simmet fanns har varit en i simhall⁴⁴ (kvinno simmet räknas inte in) Kvinnor över 16 år.

	Totalt		Tensta		Skärholmen	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Besökt minst en gång	4	25	3	21	7	27
Besökt minst 6 ggr	1	12	3	3	3	17
Besökt mer än 20 ggr	0	4	0	0	0	6

⁴⁴ Studien 2009 genomfördes i slutet av våren 2009. Det innebär att tidsperioden vi frågar om är 5 månader. Studien 2010 genomfördes i november 2010. Det innebär att tidsperioden vi frågat om är 10 månader.

Tabell 13. Hur många gånger de senaste senaste 4 veckorna gjorde du följande 2 gånger i veckan eller mer på din fritid? %. Kvinnor från 16 år.

	2 gånger i veckan eller mer	
	2009	2010
Tränat/tävlat i min idrottsförening	0	2
Gått på gym	5	8
Gått på aerobics, spinning, friskis/svettis och liknade	3	2
Gått på danskurs	2	2
Gått snabba promenader minst 30 minuter varje gång	21	16
Idrottat/motionerat på egen hand minst 30 minuter varje gång.	13	6

Tabell 14. Andelen (%) kvinnor från 16 år (18 år) som tränat minst 2 gånger i veckan under de senaste 4 veckorna.

	Kvinnor i Stockholms stad 2009		Kvinnosimmet 2009		Kvinnosimmet 2010	
	18-34 år	35-64 år	16-29 år	30-59 år	16-29 år	30-59 år
Tränat/tävlat i min idrottsförening	5	13	6	1	3	7
Gått på gym	20	24	12	17	21	22
Gått på aerobics, spinning, friskis/svettis och liknade	21	20	9	13	15	7
Gått på danskurs	2	5	9	3	3	6
Gått snabba promenader minst 30 minuter varje gång	55	62	52	45	41	33
Idrottat/motionerat på egen hand minst 30 minuter varje gång.	45	39	21	25	21	14

Tabell 15. Varför går du på kvinnosimmet? (Öppen fråga). Kvinnor 16 år och äldre. 2010.

	%
Får ej bada med män enligt min religion/koranen	95
Bra/skönt/avslappnat/fritt /lugnt med bara kvinnor	46
För hälsans skull/för att må bra	28
Vill ha kul/roligt	26

Tabell 16. Skulle du gå till simhallen om inte kvinnosimmet fanns? %.

	Totalt		Tensta		Skärholmen	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Nej	87	74	87	73	86	76

Tabell 17. Skulle du gå till simhallen om inte kvinnosimmet fanns? %. Kvinnor 16 år och äldre.

	Totalt		Tensta		Skärholmen	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Nej	89	80	89	84	88	75

Tabell 18. Skulle du gå till simhallen om inte kvinnosimmet fanns? Om nej, varför. (Öppen fråga). Kvinnor 16 år och äldre. (i % av de kvinnor som svarar nej på frågan.) Tensta 2010.

	%
Av religiösa skäl	90
Trivs inte att bada med män/obekvämt med män/ofri med män	18
Av kulturella/traditionella skäl	2

Tabell 19. Skulle du gå till simhallen om inte kvinnosimmet fanns? Om nej, varför. (Öppen fråga). Kvinnor 16 år och äldre. (i % av de kvinnor som svarar nej på frågan) Skärholmen. 2010.

	%
Av religiösa skäl	82
Trivs inte att bada med män/obekvämt med män/ofri med män	31
Av kulturella/traditionella skäl	10

Tabell 20. Vad tycker du är bra med kvinnosimmet? (Öppen fråga). Kvinnor 16 år och äldre. 2009.

	%
Att det bara är för kvinnor	88
För att jag mår bra/ha kul/kan koppla av	30
För att jag kan träna/ta hand om kroppen/få bättre hälsa	22
För att jag kan lära mig simma/utveckla simningen	17
För att jag kan vara med i vattengympan	14

Tabell 21. Vad tycker du är bra med kvinnosimmet? (Öppen fråga).
Kvinnor 16 år och äldre. 2010.

	%
För att jag mår bra/ha kul/kan koppla av	68
Att det bara är för kvinnor	58
För att olika kvinnor (i olika åldrar) (socialt och när det gäller religion) kan träffas	49
För att jag kan träna/ta hand om kroppen/få bättre hälsa	28

Tabell 22. Vad tycker du är dåligt med kvinnosimmet? (Öppen fråga).
Kvinnor 16 år och äldre. 2009.

	%
För kort tid varje gång	88
För dålig ordning i bassängen	30
För få gånger i veckan (för lite helgöppet/andra simhallar borde ha)	23
Ordningsreglerna är inte tillräckligt tydliga	17
För dålig ordning vid insläpp (den starke vinner)	14

Tabell 23. Vad tycker du är dåligt med kvinnosimmet? (Öppen fråga).
Kvinnor 16 år och äldre. 2010.

	%
För få gånger i veckan (för lite helgöppet/andra simhallar borde ha)	54
För kort tid varje gång	34
Trångt i simhallen/för många besökare	25

Tabell 24. Kan ej simma 200 meter bröstsim? %. Kvinnosimmet.

	Totalt		Tensta		Skärholmen	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Totalt	71	53	73	50	67	61
Flickor under 16 år	64	32	70	32	0	33
Kvinnor från 16 år	73	64	74	65	71	63

Tabell 25. Hur nöjd är du med kvinnosimmet? **Jag kommer verkligen att rekommendera kvinnosimmet till andra kvinnor.** (Sätt ett kryss på skalan 1-100, där 100 är det mest positiva). 2010.

Totalt	Tensta	Skärholmen
82	84	76

Tabell 26. Hur nöjd är du med kvinnosimmet? **Jag kommer verkligen att rekommendera kvinnosimmet till andra kvinnor.** (Sätt ett kryss på skalan 1-100, där 100 är det mest positiva). 2010. **Kvinnor från 16 år.**

Totalt	Tensta	Skärholmen
82	87	75

Bilaga 2.

Utlåtande 1996:223 RVII (Dnr 982/95)

Öppethållandetider av Skärholmens sim- och idrottshall för enbart kvinnor Motion av Annica Dominius (c) (1995:145)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att anse motion 1995:145 av Annica Dominius (c) besvarad med vad
föredragande borgarrådet anfört.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Ärendet

Annica Dominius (c) tar i motionen, upp bl.a. invandrarkvinnor och -flickors möjlighet att kunna lära sig simma. Det behovet tillgodoses enligt motionären bäst med vissa tider för enbart kvinnor. Aktiviteterna skulle kunna bestå av simundervisning i olika grupper, vattengymnastik i varierande svårighetsgrader, motionssimning och vattenlek. Aktiviteterna måste kunna ske insynsfritt, någon form av avskärmning måste ordnas. Motionären föreslår att man efter en tid gör en utvärdering och att slutsatserna skulle kunna ligga till grund för en eventuell utvidgning av speciella öppettider för enbart flickor och kvinnor till fler sim- och idrottshallar i Stockholm.

Remisser

Motionen har remitterats till fritidsnämnden.

Fritidsnämnden beslöt den 12 december att som svar på remissen åberopa fritidsförvaltningens tjänsteutlåtande samt att anföra följande.

Motionen har ett mycket vällovligt syfte, nämligen att underlätta för invandrarkvinnor att uppsöka simhallen i Skärholmen. I förslaget finns dock en del praktiska problem som fritidsförvaltningen tar upp i sitt tjänsteutlåtande. Fritidsnämnden anser här att det är orimligt att ”förbjuda” den manliga personalen att vistas på en arbetsplats vissa tider, däremot kan man givetvis sträva efter att ha så stor del kvinnlig personal som möjligt under den tid bara kvinnor får bada. Likaså när det gäller avskärmningen, får man till en början överväga enklare lösningar i den mån ekonomin tillåter. Då idrottshallen för närvarande är fullbokad, är det svårt att hitta någon lämplig tid. Däremot borde det finnas utrymme på åtminstone ett par timmar i veckan att bara låta kvinnor få nyttja simhallen. Förvaltningen ges därför i uppdrag att under våren pröva detta och återkomma till nämnden med redogörelse av erfarenheterna.

Mina synpunkter

Motionärens syfte att ge kvinnor med religiösa, annan kultur eller andra orsaker möjlighet att kunna få simundervisning och/eller träning i andra aktiviteter med enbart kvinnlig personal är en mycket vällovlig tanke. Jag delar motionärens önskan att underlätta detta. Vid behandlingen i fritidsnämnden fick förvaltningen i uppdrag att hitta en lämplig tid några timmar i veckan. Kravet att göra badet insynsfritt

har fritidsförvaltningen i uppdrag att undersöka. Under våren har det i Skärholmsbadet på lördagar mellan kl 8.00 och 10.00 varit extra öppethållande enbart för kvinnliga besökare. Erfarenheterna så här långt är positiva men för att på sikt klara detta extra öppethållande behövs fler besökare. Förslaget att enbart ha kvinnlig personal är dessvärre svårt att uppnå med den låga bemanning som sim- och idrottshallarna har. Givetvis bör man sträva efter att ha så stor del kvinnlig personal som möjligt under den tid enbart kvinnor badar. Erfarenheterna från vårens försöksverksamhet kommer nu att utvärderas och redovisas i fritidsnämnden, då får nämnden också ta ställning till en eventuell fortsättning och/eller utvidgning till andra bad.

Jag föreslår kommunfullmäktige besluta att anse motion 1995:145 besvarad med vad som ovan anförts.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carl Cederschiöld* och *Sten Nordin* (båda m) samt *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta
att bifalla motionen, samt
att anförda följande.

Motionärens syfte är att ge kvinnor, av religiösa, kulturella eller andra orsaker, möjlighet att kunna få simundervisning och/eller träning i andra aktiviteter med enbart kvinnlig personal. Samtidigt är det viktigt att även män i den mån de har samma behov att bada enskilt kan göra detta.

Vid behandlingen i fritidsnämnden fick förvaltningen i uppdrag att hitta en lämplig tid några timmar i veckan. Kravet att göra badet insynsfritt har fritidsförvaltningen i uppdrag att undersöka. Under våren har det i Skärholmsbadet på lördagar mellan kl 8.00 och 10.00 varit extra öppethållande enbart för kvinnliga besökare. Erfarenheterna så här långt är positiva. Så långt det är möjligt bör även förslaget att enbart ha kvinnlig personal efterlevas.

Fritidsnämnden får då erfarenheterna från vårens försöksverksamhet utvärderas ta ställning till en eventuell fortsättning och/eller utvidgning till andra bad. Motionen skall i och med detta betraktas som bifallen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta

att motion 1995:145 av *Annica Dominius* (c) är besvarad med vad föredragande borgarrådet anförts.

Stockholm den 25 september 1996

På kommunstyrelsens vägnar:
M A T S H U L T H

Margareta Olofsson

Jan Skoglund

Reservation anfördes av *Carl Cederschiöld*, *Sten Nordin*, *Barbro Noreson* och *Mikael Söderlund* (alla m), *Birgitta Rydell* (fp) och *Michael Arthursson* (c) med hänvisning till reservationen av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Annica Dominius (c) har i en motion (1995:145), *bilaga*, föreslagit kommunfullmäktige besluta att införa speciella öppettider för enbart flickor och kvinnor i Skärholmens sim- och idrottshall.

REMISSER

Motionen har för synpunkter inom staden remitterats till fritidsnämnden.

Fritidsnämnden beslöt den 12 december 1995 att som svar överlämna och åberopa fritidsförvaltningens tjänsteutlåtande och anse motionen därmed besvarad samt därutöver uttala följande.

Motionen har ett mycket vällovligt syfte, nämligen att underlätta för invandrarkvinnor att uppsöka simhallen i Skärholmen, I förslaget finns dock en del praktiska problem som Fritidsförvaltningen tar upp i sitt tjänsteutlåtande. Fritidsnämnden anser här att det är orimligt att ”förbjuda” den manliga personalen att vistas på en arbetsplats vissa tider, däremot kan man givetvis sträva efter att ha så stor del kvinnlig personal som möjligt under den tid bara kvinnor får bada.

Likaså när det gäller avskärmningen, får man till en början överväga enklare lösningar i den mån ekonomin tillåter. Då idrottshallen för närvarande är fullbokad, är det svårt att hitta någon lämplig tid. Däremot borde det finnas utrymme på åtminstone ett par timmar i veckan att bara låta kvinnor få nyttja simhallen. Förvaltningen ges därför i uppdrag att under våren pröva detta och återkomma till nämnden med redogörelse av erfarenheterna.

Fritidsförvaltningens tjänsteutlåtande har i huvudsak följande lydelse.

I motionen redovisas att många kvinnor inte kan/vill besöka en simhall samtidigt som män har tillgång till densamma, p.g.a. religion, kultur eller andra orsaker. Enligt motionären är behovet av speciella öppettider för kvinnor större än vad som idag finns tillgängligt. Motionären föreslår att förvaltningen inför speciella öppettider för kvinnor i Skärholmens sim- och idrottshall och att simhallen under dessa tider även sköts av enbart kvinnlig personal.

Bad och simhallar är en kultursfär där kvinnor och män traditionellt utför aktiviteter tillsammans eller i samarbete/samförstånd. Kvinnor och män badar tillsammans i bassängerna, tjejlagen tränas av killar och vice versa. Kåren av vaktmästare och badmästare utgörs av både kvinnor och män. Dock förekommer inte manlig personal inom damernas omklädnad eller tvagning annat än i en nödsituation.

I dag finns mycket riktigt speciella tider för kvinnor i Liljeholmsbadet måndagar 07.00-19.00 (avsett för nakenbad) och på Tenstabadet torsdagar 19.00-21.00 (styrketräning). Förvaltningen ser i dag inga möjligheter eller verksamhetsmässiga skäl att tillskapa fler riktade tider inom ramen för ordinarie öppethållande för enbart kvinnor. Att avsätta tider för denna typ av verksamhet under ordinarie öppethållande skulle sannolikt innebära ett bortfall av intäkter. Skärholmens sim- och idrottshall är en anläggning med öppen karaktär. Avskärmning mot insyn i bassängen m.m. skulle medföra en icke ringa kostnad och svårligen praktiskt låta sig göras. Den låga bemanning som simhallarna numera har möjliggör inte schematekniskt att anläggningar skulle skötas av enbart kvinnlig personal vissa tider.

Möjligheter finns dock att boka in verksamhet i motionsrummen, samtidigt som annan verksamhet pågår i hallen. Eventuellt kan möjlighet finnas att förhyra tider i Bredängs skolbad som är ett närbeläget bad. Badet disponeras dagtid av skolan som dock har begränsad verksamhet i badet. Kvällar och helger hyr förvaltningen badet av skolan. Badet disponeras under denna tid, via avtal med förvaltningen av Mälarhöjdens SS för att bedriva simträning och ge allmänheten tillgång till bad.

STOCKHOLMS STAD

Kommunfullmäktige

Motioner

1995:145

1995:145 Motion av Annica Dominius (c) om öppethållandetider av Skärholmens sim- och idrottshall för enbart kvinnor

Många kvinnor kan och vill inte besöka en simhall samtidigt som män har tillgång till den. Detta kan bero på religion, annan kultur eller något annat. För många kvinnor och flickor med invandrabakgrund är det inte självklart att lära sig simma, eller att de har haft möjlighet att lära sig simma i tidig ålder.

Idag finns några bad som vissa tider håller öppet för enbart kvinnor. Liljeholmsbadet håller öppet för enbart damer måndagar. Tensta sim- och idrottshall är öppen för enbart damer 19-21 torsdagskvällar. Av bad som inte drivs av Fritid Stockholm har Aspuddsbadet och Storkyrkobadet öppet vissa tider enbart för kvinnor.

Behovet av speciella öppettider för endast kvinnor är betydligt större än så. En viktig utvidgning av sim- och badmöjligheter för kvinnor skulle vara att införa speciella öppettider vid simhallen i Skärholmen. Skärholmen är ett av de områden i Stockholm där andelen invånare med invandrabakgrund är stor. Genom att hålla Skärholmens simhall öppen för enbart flickor och kvinnor vissa tider, skulle bad- och simverksamhet bli tillgänglig för många som idag inte vill/ kan utnyttja den vanliga verksamheten.

Exempelvis skulle lördagseftermiddagar kunna vikas för kvinnliga besökande, med enbart kvinnlig personal som undervisar och sköter simhallen. Aktiviteterna skulle kunna bestå av simundervisning i olika grupper, vattengymnastik i varierande svårighetsgrader, motionssimning och vattenlek. Aktiviteterna måste kunna ske insynsfritt, någon form av avskärmning måste ordnas.

Om verksamheten faller väl ut, skulle även idrottshallen under samma tider hålla öppet för enbart kvinnliga motionärer (viss "tjejgrupps"-verksamhet finns redan idag). Då skulle förutom tillfälle till bad och simning, också finnas möjligheter till motionsgymnastik, styrketräning, bordtennis och olika lagsporter.

Den utökade öppettiden för enbart flickor/kvinnor i Skärholmen skulle efter en period kunna utvärderas, tillsammans med övriga bad som har speciella damtider. Slutsatserna skulle kunna ligga till grund för en eventuell utvidgning av speciella öppettider för enbart flickor och kvinnor till fler simhallar i Stockholm.

Fullmäktige föreslås besluta

att införa speciella öppettider för enbart flickor och kvinnor i Skärholmens sim- och idrottshall, i enlighet med ovan.

Stockholm den 16 oktober 1995

Annica Dominius